

Recensie

Gouden regels voor een sterke school

Samenwerken aan opbrengstgericht onderwijs

Titel: Gouden regels voor een sterke school

Auteur(s): Pieter Gerrits & Ton van den Hout
ISBN: 978906586396
Uitgever: CPS Onderwijsontwikkeling en advies
Jaar: 2011(mei)
Aantal pagina's: 142
Prijs: € 28,90

Over de schrijvers:

Pieter Gerrits is sinds 2007 senior Consultant bij CPS. Hij is gespecialiseerd in de begeleiding van basisscholen bij integrale ontwikkelingstrajecten. Daarnaast ondersteunt hij scholen bij het versterken van hun rekenonderwijs.

Ton van den Hout is sinds 2006 managing consultant bij CPS. Hij houdt zich vooral bezig met integrale schoolontwikkeling, gemengde scholen en leiderschap.

Over de inhoud van het boek:

In hun werk zien de auteurs veel scholen worstelen met de volgende vragen:

- Hoe kunnen wij ons onderwijs verbeteren?
- Waar beginnen we en hoe dringen we tot de kern door?

Voor scholen die goed presteren gelden de volgende vragen:

- Hoe komt dit? Wat doen we – toevallig – goed?
- Hoe kunnen we ervoor zorgen dat onze resultaten goed blijven?

De auteurs observeren veel in klassen en spreken met leerkrachten, ib'ers en directeuren.

Dan wordt er gesproken over:

- hoe gaat het met de leer-opbrengsten?
- Welke doelen gaat de school stellen?
- Wat loopt goed en wat kan beter?
- Wie zorgt ervoor dat de school de goede dingen behoudt?
- Wat is de rol van de directeur?

Een zwakke school wordt niet van de ene dag op de andere een gewone of een excellente school. Zo'n verandering vergt een lange adem; het is een traject van enkele jaren. Daarom worden er zeven gouden regels geformuleerd voor scholen die op een professionele wijze aan opbrengstgericht onderwijs willen werken. In het boek worden met name praktijkvoorbeelden beschreven.

Het boek bestaat uit 9 hoofdstukken en daarna volgen 8 bijlagen en de literatuurlijst. Elk hoofdstuk wordt afgesloten met een korte samenvatting.

In het 1^e hoofdstuk wordt de inhoud van het boek nog eens toegelicht en aangestipt hoe er te werk gegaan wordt.

In de hoofdstukken 2 t/m 8 wordt telkens een van de zeven gouden regels beschreven. Er worden voorbeelden aangehaald van een (fictieve) zwakke en sterke school.

Doelgroep van het boek:

Het is in eerste instantie geschreven voor schoolleiders met ambitie of schoolbesturen met visie; zij zijn het die de regie over de schoolontwikkeling voeren. Maar ook voor intern begeleiders en leerkrachten is het boek interessant, want zij kunnen heel concrete aanknopingspunten vinden voor hun bijdrage aan opbrengstgericht onderwijs. De auteurs willen vooral de samenhang tussen de verschillende professionals (in het boek worden ze 'actoren' genoemd) in de school laten zien. In elk hoofdstuk staan dan ook praktische handreikingen voor de directeur, de ib'er en de leerkracht. Elk hoofdstuk heeft een duidelijke structuur.

Het boek gaat niet in eerste instantie over hoe bijvoorbeeld het reken- of leesonderwijs versterkt kan worden. De centrale vraag is: hoe kan de hele schoolorganisatie zo worden ingericht dat binnen de school op alle vlakken hogere opbrengsten ontstaan?

De zeven gouden regels:

1. Kies voor een integrale aanpak: stem actoren en factoren binnen de school goed op elkaar af. Als de resultaten van het onderwijs verbeterd moeten worden volstaat een 'hapsnapwerkwijze' niet.
2. Stel hoge doelen: Excellente scholen stellen hoge doelen en hebben hoge verwachtingen van hun leerlingen.
3. Zorg voor een duidelijke structuur: maak duidelijk wie wat doet en wie waarop aangesproken kan worden.
4. Stel een heldere strategie op: leg vast hoe je de doelen wil bereiken en maak een duidelijke planning.
5. Investeer in kennis en vaardigheden van alle actoren: stimuleer hen om hun eigen leerproces te sturen.

6. Bevorder het ontstaan van een gemeenschappelijke stijl in de school, zodat alle neuzen dezelfde kant op wijzen: dan kan er eensgezind worden gewerkt aan het behalen van dezelfde doelen.
7. Schaf systemen aan die medewerkers faciliteren: een goed systeem is dienend en levert de gegevens op die nodig zijn om regelrecht af te koersen op de doelen.

De bijlagen: bijlage 1 t/m 7 zijn handige formats die in de school gebruikt kunnen worden. Bijlage 8 is de verantwoording van het boek.

Tot slot:

In het boek wordt af en toe teruggepakkt naar: 'Bouwen en vasthouden', ook een uitgave van het CPS uit 2010. Auteurs: Cyvat, Van Dijk, Förrer, Hortensius en De With.

Het boek is prettig geschreven. Het is heel goed bruikbaar in de dagelijkse praktijk. De voorbeelden van de zwakke en de excellente school maken het allemaal extra duidelijk.

De 7 gouden regels worden helder neergezet en toegelicht. In de hoofdstukken staan regelmatig duidelijke oneliners. De praktijkvoorbeelden en tips die erin beschreven worden zijn zeer verhelderend.

Zelf ben ik momenteel werkzaam op een school die in een verbetertraject zit en ik heb veel aan het boek. Ik schrijf er dan ook regelmatig mijn eigen opmerkingen of ervaringen bij. De gouden regels heb ik overtypet en die hangen op een prominente plaats in mijn kantoortje. Het boek 'Bouwen en vasthouden' heb ik ook en de formulieren die daarin aangeboden worden maken het boek van de gouden regels alleen maar completer.

Marijke Lamers